

Húsz év múlva

**Szarvas és Vidéke II. évfolyam 28. szám
1987. július 17.**

Minthogy tudom, a 2007. év júliusának közepén évszázados hőmérsékleti rekordok dőlnek meg Európa szerte, nem mondom, hogy húsz évvel ezelőtt is éppen ilyen meleg volt Szarvason mint most. Feltételezem azonban, hogy akkor is melegük volt az embereknek, és hát lássuk be, a hőségben még a gondolkodás sem úgy megy, mint általában. Ennek ellenére (vagy talán épp ezért) a Szarvas és Vidéke húsz évvel ezelőtti száma valahogy úgy sikeredett, hogy a visszatekintő rendkívül tanulságos következtetésekre juthat olvasásakor.

Mindezt később megpróbálom alátámasztani, de előbb a munka, aztán a szórakozás, lássuk előbb a tényeket, a híreket. Ezek közé tartozik, hogy ekkor nyilvánították üdülőhellyé a Mangol-zugot. Az nincs ideírva, hogy ki, vagy kik határoztak így. Mindegy is. A másik hír, hogy megérkezett az Erzsébet-ligeti alkotóházba Ruzicskay György és felesége Etelka. S még egy – amit a szakma (az újságírói) álhírnék nevez, merthogy még nem történt meg – jövő héten helyezi üzembe a Magyar Posta a szarvasi automata távbeszélő központot.

A posta még egy helyen szerepel ebben a lapban. A Válaszol az illetékes cím alatt, a szegedi igazgatóság igazgató helyettese reagál egy írásra, ami több mint egy hónapja (!) jelent meg. Említettem is akkor, hogy valaki enyhe utalást tett rá, mintha nem pusztán szakmai indokok szabnák meg a telefonbekötések sorrendjét a városban. Nem mondhatnám, hogy ez a feltételezés nagyon tetszett volna az illetékesnek, elég keményen utasította rendre a kis szösszenet szerzőjét. Egyebek között ezt írja: „Megemlítem, hogy a cikk írójának lakását érintő területen a fenti feltételek jelenleg még nem állnak rendelkezésre. Ezért nem kerülhetett sor még igényének teljesítésére.” E tulajdonképpen semmit nem mondó sorok csupán azért érdekesek, mert ha visszalapozunk a választ kiváltó cikkhez, látjuk, hogy a szerző csupán szignóját írta annak végére, és egyáltalán nem szerepel ott a laccíme. Firtassuk, honnan tudta akkor az igazgatóhelyettes, hogy kiről van szó?

Hát igen, ilyen világ volt akkor – summázhatnánk a tanulságot. Nagyon felületesen – teszem hozzá. Merthogy ugyanebben a számban a címlapon egy olyan írás szerepel, ami valahol összefüggésbe hozható az előbbivel. Különös évforduló a címe. Egy 1937-ben történt eseményre emlékezik a szerző egy özvegy segítségével, akinek férjét sokakkal együtt július második hetében Szarvason letartóztatták a csendőrök. Az emlékező szerint 30-40 embert szedtek össze aznap, egy részüket másnap elengedték. A többieket viszont kegyetlenül megverték többször is. Az emberek olyan elkésérítőnek ítélték meg a helyzetüket, hogy egyikük hasba szúrta magát. Ezután szállították őket a szegedi Csillag börtönbe, ahol látták a rabok között Rákosi Mátyást is. Nyolc hónap fogva tartás után tárgyalták az ügyüket. Emberünk nyolc hónapot kapott, az ítéletet tiltott irodalom olvasásáért és terjesztéséért, valamint kommunista szervezkedésért mondták ki. A vádlott a tárgyaláson így beszélt: „Azt akarom tudni, hogy vannak a világon éhező gyermekek, éhező anyák, és mégis vannak országok, ahol a búzát és a kukoricát a tengerbe öntik. Azt kutatom, miért van ez így. Ha ezért a magyar királyi bíróság kommunistának nyilvánít, felelősségem tudatában kijelentem, hogy kommunista vagyok.” A szép az egészben az, hogy ez az ember a szocialista világban sem hallgatta el a véleményét, s végül – ahogy az özvegye mondta – keserű, csalódott ember lett belőle.

Persze ez csak egy történet. Most tekintsünk el a konkrétumoktól. Megtörténhetett volna ez kétszáz évvel korábban, vagy százzal, hússzal, tízzel ezelőtt? Esetleg később? És nem merem sorolni mennyivel később.

Mikor középiskolában Mengyelejev zseniális gondolatmenetét tanulmányoztuk az elemek tulajdonságainak összefüggéséről, olyan érzésem támadt, hogy a történelem is egy nagy periódusos rendszer. Az emberek minden korban ugyanazokat a viselkedésmintákat produkálják, csak más-más szinten, erőteljesebben vagy halványabb intenzitással. S hiába emlegetik a szónokok unásig, hogy „Múlt nélkül nincsen jövő”, újra és újra megtörténnek velünk a dolgok. És miért?

Nem tudom. Talán azért, mert emlékezünk. De mindig csak arra, amire éppen akarunk a pillanatnyi céljaink elérése érdekében. Nem pedig arra, hogy minden indulatnak, minden szembenállásnak, bosszúnak, erőszaknak, visszavágásnak szükségszerűen megismétlődés a vége. Vagyis a folyamata. Vannak emberek, akik tudni vélik, ez a folyamat, körforgás megállítható. Vajon hány újsággal kellene előre lapozni, hogy eldönthessük, nekik lett-e igazuk?

Építészeti örökségünk

Kossuth Lajos utca 12. Polgárház, épült 1880 körül, klasszicista stílusban, három osztatú nagy kapubejáróval. Az építészeti tagozatok és a lábazat a tatarozás során sematizálódtak.

Kossuth Lajos utca 23. Városi fürdő épült 1903-ban, Popják György építőmester tervei szerint. Szimmetrikus homlokzatú, eklektikus stílusú épület. A szépen tagolt homlokzathoz kiemelkedik a gazdagon díszített bejárat. Felette kétoldali baluszter sorral a fürdő felirat.

A Fazekaszugi belvízöblözet kapacitás fejlesztésének hirdetménye

A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (5700 Gyula, Városház u. 26.) a Fazekaszugi belvízöblözet kapacitás fejlesztésének engedélyezésére előzetes vizsgálati kérelmet és dokumentációt nyújtott be az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség részére.

Az erről szóló közlemény megtalálható és elolvasható Szarvas Város Polgármesteri Hivatala Hirdetőtábláján és Faliújságán, továbbá Szarvas város honlapján (www.szarvas.hu). Az előzetes vizsgálati kérelembe és mellékleteibe az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség ügyfélszolgálati irodájában (6721 Szeged, Felső-Tisza part 17.), illetve Szarvas Város Polgármesteri Hivatalában (5540 Szarvas, Szabadság út 25-27., 311. sz. irodában) lehet betekinteni.

Szarvas Város Polgármesteri Hivatala Hatósági Osztály